

1.3 Předpovědní a hlásná povodňová služba

Předpovědní povodňová služba informuje povodňové orgány, popřípadě další účastníky ochrany před povodněmi, o možnosti vzniku povodně a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech. Pro ORP Svitavy zabezpečuje tuto službu ČHMÚ - pobočka Hradec Králové pro území v povodí Labe a ČHMÚ - pobočka Brno pro území v povodí Moravy ve spolupráci se správci povodí, Povodí Labe, státní podnik a Povodí Moravy, s.p.

Hlásná povodňová služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku, informuje povodňové orgány a účastníky ochrany před povodněmi o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocování a k řízení opatření na ochranu před povodněmi. Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány obcí a povodňová komise ORP Svitavy a podílejí se na ní ostatní účastníci ochrany před povodněmi. K zabezpečení hlásné povodňové služby organizují povodňové orgány obcí v případě potřeby hlídkovou službu.

Hlídkovou službu zajišťují povodňové orgány jednotlivých povodní ohrožených měst a obcí prostřednictvím povodňových hlídek dle svých povodňových plánů. Podnětem k zahájení činnosti jsou většinou informace předpovědní povodňové služby postoupené jednotlivým obcím ze strany povodňového orgánu ORP nebo vlastní poznatky a informace o možném vzniku povodně.

1.3.1 Hlásné profily a jejich kategorie

Hlásné profily jsou základem pro výkon předpovědní, hlídkové a hlásné povodňové služby. Představuje soubor hlásných stanic – hlásných profilů kategorie „A“ a „B“, který je tvořen vybranými limnigrafy, vodohospodářskými díly, srážkoměrnými stanicemi a profesionálními meteorologickými stanicemi. Sběrným a vyhodnocovacím centrem systému je ČHMÚ - pobočka Hradec Králové a Brno a vodohospodářský dispečink Povodí Labe, státní podnik a Povodí Moravy, s.p.

Základní hlásné profily kategorie A jsou vybrané profily s vodoměrnými stanicemi na významných vodních tocích. Výběr hlásných profilů kategorie A provádějí regionální pracoviště ČHMÚ spolu se správcem povodí a tento výběr projednávají s Ministerstvem životního prostředí a místně příslušnými krajskými úřady. Jsou pozorovány pravidelně za normální situace i za povodně. Informace z těchto profilů jsou nezbytné pro řízení opatření k ochraně před povodněmi na národní úrovni, nebo jsou využívány pro předpovědní povodňovou službu. Pro operativní informovanost obcí v povodňovém úseku toku nebo při selhání spojení pozorovatele zajišťuje pozorování hlásného profilu také místně příslušná obec.

Doplňkové hlásné profily kategorie B jsou profily na vodních tocích, které jsou nezbytné pro řízení opatření k ochraně před povodněmi na krajské – regionální úrovni. Výběr hlásných profilů kategorie B provádí krajský úřad Pardubického kraje podle doporučení regionálního pracoviště ČHMÚ v Plzni nebo správce povodí, Povodí Labe, státní podnik nebo Povodí Moravy, s.p., a tento výběr projednávají s místně příslušnými obcemi.

Pomocné hlásné profily kategorie C jsou účelové profily na vodních tocích, které mohou zřídít a provozovat pro své potřeby obce nebo vlastníci ohrožených nemovitostí. Jsou pozorovány při nebezpečí povodně a za povodně podle potřeby.

Hlásný profil kategorie A na území ORP Svitavy není. Přehled hlásných profilů kategorie B a C je [v příloze toho Plánu](#).

1.3.2 Evidenční listy hlásných profilů

Evidenční list je dokument, ve kterém jsou uvedeny základní informace o hlásném profilu kategorie A a B, jeho umístění a vybavení, směrodatné limity stupňů povodňové aktivity, způsob pozorování a hlášení a další údaje. Tyto údaje vede ČHMÚ na základě údajů od provozovatelů vodoměrných stanic a povodňových orgánů.

1.3.3 Postupové doby

Se zvětšujícím se průtokem se až do okamžiku, kdy dochází k vyběřování vody z koryta do inundace, postupová doba snižuje. Poté se naopak začíná opět zvyšovat. Nejrychleji korytem postupuje „vlna“, při tzv. břehovém průtoku (voda těsně nevyběřuje – plné koryto). To lze ale konstatovat pouze obecně. Postupová doba vyšších průtoků se může značně lišit od „teoretických hodnot“ a to v závislosti na mnoha faktorech, zejména pak na plošné a časové distribuci srážek. Při každé povodni je tedy nutné situaci neustále vyhodnocovat s využitím všech dostupných zdrojů informací (zejména pak o vývoji na horním toku).

V případě obcí na území ORP Svitavy se jedná většinou o lokalizaci v horních úsecích vodních toků, kde je odezva na příčinnou srážku velmi rychlá. Riziko urychleného odtoku při hodnocení podle vodních útvarů je sice nízké až mírné (viz Plán oblasti povodí Moravy a Plán oblasti povodí Horního a středního Labe), některá katastrální území v povodí Labe se tomu ale vymykají (např. Karle na Loučném), kde je odezva na příčinnou srážku prakticky okamžitá a doba doběhu se pohybuje v desítkách minut.

V povodí Svitavy jsou postupové doby odstupňovány podle vzdálenosti od rozvodnice (za předpokladu, že srážka vypadne v tomto území). Velmi orientačně lze uvést doby doběhu takto:

Svitavy – 5 až 7 hod., Hradec nad Svitavou – 7 až 10 hod., Březová nad Svitavou – 12 až 15 hod., Brněnec – 15 až 17 hod. a Rozhraní – 2 – 20 hod.